

[Rosing.]

landske seminarium kom derved ind i en krise, så det ikke kunne og ikke kan få et tilstrækkeligt antal elever. Endda var der en overgang den situation, at man næsten stoppede læreruddannelsen i Grønland, fordi de tilmeldte elever var alt for få. Jeg kan sige så meget, at vi til trods for indførelse af en mere tidssvarende seminariereordning — om jeg så må sige, med næssen lige over vandet — kan opretholde den grønlandske læreruddannelse med pessimistiske øjne. Den sidste ordning af 1957, som der i fremsættelsestalen og i bemærkningerne til lovforslaget er gjort rede for, fører ikke til noget. Vi må have den løsning, som det foreliggende lovforslag udtrykker.

Efter min sammentrængte redegørelse over den tidligere læreruddannelses betydning over for befolkningen som helhed kan det sikkert forstås, at den grønlandske lærergernings omtalte indflydelse kunne vende tilbage igen, hvis man finder den form, som nutiden og fremtiden har brug for, og som giver ligestillet uddannelse med samme vilkår og avancementsmuligheder.

Den første grønlander tog først lærer-eksamen engang i 1932. Siden da har andre taget den samme uddannelse, men i mindre omfang, da kun en eller to blandt årgangene kunne få en anbefaling til at tage denne eksamen. I dag har vi kun 13 blandt den grønlandske lærerstab, der har haft dansk uddannelse, den kategori af lærere, som Grønland i dag og i tiden fremover har hårdt brug for, ikke alene inden for skolens arbejdsområde, men også i oplysningens tjeneste.

I medfør af tjenestemandsløven af 1958 indførtes det berømte tiårskriterium, hvilket vil sige, at de grønlandere, der har taget den fulde læreruddannelse hernede, bliver lønnet som udsendte tjenestemænd, hvis de har været hernede mindst 10 år. Denne ordning har hidtil medført, at en del grønlandere, navnlig de, der har fået læreruddannelsen i løbet af 5 år plus 2 år som praktiserende lærer i folkeskolen, må blive endnu 3 år for at opnå udsendt status i det grønlandske skolevæsen. I mellemtiden kan det ske, at de gifter sig med danske piger og bliver så indlevet i forholdene, at de hellere vil blive, hvor de er, i stedet for at vende tilbage til Grønland,

hvor man i allerhøjeste grad har brug for deres dobbeltsprogethed.

Jeg må erkende, at den danske læreruddannelse af grønlandere her i landet har haft og har enorm betydning for de uddannedes senere virke i Grønland, men på den anden side må man også erkende, at de får denne uddannelse i et dansk miljø, som slet ikke svarer til miljøet i Grønland. Denne uddannelse udelukker også de unge fra at få en nær kontakt med det grønlandske dagligliv og den grønlandske udvikling, som enhver pædagogisk uddannet lærer i den moderne tid og efter hensigten med uddannelsen ellers må have.

I lovforslagets § 9 står der også, at det tredje år af uddannelsen foregår i Danmark. Dette finder jeg ganske fornuftigt, idet de unge derved også får et indtryk af forholdene hernede og får den inspiration, som har haft stor betydning for os alle, der har haft et kortere eller længere ophold her i landet.

Vi ønsker som enhver nation at kunne bevare noget af vor særprægede kultur, bl. a. vort grønlandske sprog, samtidig med at vi lærer så meget som overhovedet muligt af det danske og andre fremmede sprog. Stryger vi læreruddannelsen i Grønland og sender alle læreremner til Danmark — hvilket en overgang har været blandt eventuelle løsninger af seminariekrisen — så betyder dette, at vi med tiden fuldstændigt afskaffer vort eget sprog i vore egne skoler; dette må ikke ske.

Vi er danske statsborgere, men vi vil aldrig nogen sinde blive rigtige danskere i ordets egentlige betydning. Tænk på færinger, islændinge, det danske og andre folk, der sætter så megen pris på deres nationale præg, traditioner og sprog. Hvorfor skulle det være anderledes hos os? Herpå må den ligestillede læreruddannelse i Grønland sigte — dér, hvor den fremtidige lærergerning foregår, og hvor vordende lærere følger det daglige liv og dets behov nøje; det vil betyde, at det gamle seminariums betydning for samfundet kunne genvindes, måske i forstærket grad, til gavn for vor udvikling.

Jeg ved, at seminariets lærerråd har haft visse betænkeligheder ved at få denne ordning indført i Grønland, idet kravene må føles meget tunge for eleverne, som i visse tilfælde stadig må være handicappet